

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. КИЇВ)
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА (М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КОМПАНІЙ З МІЖНАРОДНОГО
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ (М. КИЇВ)

**РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ
ЗРУШЕНЬ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ**

Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
24 квітня 2025 р., м. Київ
(українською, англійською мовами)

КИЇВ 2025

Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 24 квітня 2025 року) / за заг. ред. С. П. Калініної. Київ : МДУ, 2025. 204 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 15.05.2025).

Редакційна колегія:

Голова	Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, доктор політичних наук, професор;
Заступник голови	Тетяна Марена, проректор з науково-педагогічної роботи МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
Члени редколегії:	Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету МДУ, доктор економічних наук, професор; Лілія МИХАЙЛИШИН, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ), доктор економічних наук, професор; Світлана ЛАНСЬКА, в.о. завідувача кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Валерія ПОДУНАЙ, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Клавдія ТАХТАРОВА, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент; Ольга ЛЕЛЮК, старший викладач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук; Василь ВОСКОБОЙНИК, Президент Всеукраїнської Асоціації компаній з міжнародного працевлаштування

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України», яка відбулась 24 квітня 2025 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах систематизовано сучасні трансформації глобального економічного розвитку, висвітлено аспекти глобалізаційного виміру розвитку міжнародного ринку праці, досліджено регуляторні пріоритети міграційної політики, здійснено науковий безпековий дискурс трудових ресурсного забезпечення, проаналізовано новітні конструкти і тренди HR-економіки.

Збірник адресований викладачам і науковцям, фахівцям у сфері ринку праці та міжнародної економіки, докторантам, аспірантам і студентам економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами економічної науки.

В матеріалах конференції представлена думка учасників. У збірнику максимально точно відображається авторська орфографія та пунктуація. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

<https://www.prostir.ua/?focus=amerykanskyj-ta-jeuropejskyj-shlyahy-sotsialnoho-pidpryjemnytstva> (дата звернення: 09.04.2025).

2. Тарасюк А. В., Сергєєв С. Перспективи розвитку підприємництва України в повоєнний час. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи*: матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 22-23 вересня 2023 р.). Одеса, 2023. С. 505–507.

ТОЛПЕЖНИКОВ Роман,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
Маріупольський державний університет
МУРАВСЬКИЙ Сергій,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ОНП «Економіка»,
Маріупольський державний університет

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

Цифровізація трудових процесів є ключовою тенденцією глобальної економіки останніх років, що активно продовжується і посилюється у відповідь на структурні зміни на ринку праці. Впровадження цифрових технологій у діяльність підприємства змінює спосіб виконання роботи персоналом. Фактично йдеться про переведення традиційних операцій у електронний формат, автоматизацію ручних процедур та використання інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній роботі. Наприклад, підприємства все частіше застосовують електронний документообіг, системи управління проектами, засоби віддаленої комунікації та аналітичні платформи для підтримки прийняття рішень. Згідно зі звітом Всесвітнього економічного форуму «The Future of Jobs Report 2025», у період до 2030 року 86% компаній очікують що штучний інтелект, аналітика великих даних, хмарні обчислення та автоматизація бізнес-процесів трансформують їх бізнес. Зазначені технології стають невід’ємною частиною щоденної діяльності компаній, забезпечуючи вищу ефективність роботи, підвищення продуктивності та зміцнення конкурентних позицій [1, с. 10-12]. Цифровізація трудових процесів є складовою ширшого явища – цифрової трансформації бізнесу, що охоплює не лише технології, але й організаційні зміни, розвиток компетенцій персоналу і нові бізнес-моделі. Водночас швидка цифровізація бізнес-процесів супроводжується зростанням кібернетичних та інформаційних загроз. Глобальні ризики, пов’язані з цифровою трансформацією, такі як кіберзагрози та витоки персональних даних, займають високі позиції серед найбільш небезпечних для стабільності підприємств. За даними Всесвітнього економічного форуму «The Global Risks Report 2025», кіберризики перебувають у першій п’ятірці найсерйозніших загроз, що можуть спричинити

значні економічні втрати та негативно вплинути на підприємства у найближчі роки [2, с. 15-17].

Економічна безпека підприємства – це стан захищеності від внутрішніх і зовнішніх загроз, який забезпечує стабільне функціонування, розвиток і досягнення стратегічних цілей. Вона передбачає захист ключових ресурсів (фінансових, інформаційних, людських тощо) та реалізується через постійне управління ризиками: виявлення загроз, моніторинг середовища та нейтралізацію впливів. [3, с. 46-48] Відповідно, в умовах цифровізації трудових процесів на перший план виходять поняття «кібербезпека» та «інформаційна безпека» як ключових компонент економічної безпеки підприємства, адже найбільш уразливим активом стає інформація, яка зберігається і обробляється в електронній формі. Забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності даних перетворюється на пріоритетний напрям захисту.

За останні роки підприємства суттєво підвищили рівень цифровізації праці, що принесло як переваги, так і нові загрози для їх економічної безпеки. Позитивний вплив цифровізації проявляється у зростанні продуктивності, пришвидшенні бізнес-процесів та підвищенні їх гнучкості. Автоматизація рутинних задач та впровадження аналітики даних дають змогу скоротити витрати і швидше приймати обґрунтовані рішення. Це, у свою чергу, може зміцнювати фінансову стійкість підприємства та його ринкові позиції. Дослідження показують, що цифрові технології здатні підвищувати рівень економічної безпеки, сприяючи ефективності і конкурентоспроможності бізнесу [4, с. 146-150].

Втім, негативний вплив цифровізації проявляється через появу нових ризиків та вразливостей. Статистика свідчить про різке зростання кіберінцидентів у останні роки. За даними Identity Theft Resource Center, у 2024 році кількість випадків витоку даних у США сягнула 3158 інцидентів, що по суті рівний з попереднім рекордним роком, але кількість повідомлень про потерпілих зросла на 211% [5, с. 6]. Світові тенденції аналогічні – експерти прогнозують подальше збільшення числа кібератак у наступні роки. Середній глобальний збиток від однієї крадіжки даних постійно зростає; за даними звіту IBM, у 2024 році середня вартість інциденту з витоком даних досягла \$4,88 млн (на 10% більше, ніж роком раніше) [6, с. 4].

Водночас, останні роки принесли і розуміння шляхів протидії новим загрозам. Провідні підприємства активно впроваджують комплексні системи кібербезпеки, проводять навчання персоналу з цифрової гігієни, страхують кіберризики. На державному та галузевому рівнях створюються центри реагування на кіберінциденти, напрацьовуються стандарти інформаційної безпеки (ISO/IEC 27001, NIST тощо). З'явився навіть новий напрям управління підприємством – «цифрова стійкість» (digital resilience), який передбачає здатність бізнесу продовжувати діяльність і швидко відновлюватися після кіберінцидентів. Інвестиції у кібербезпеку та резервні ІТ-системи розглядаються нині як необхідна умова збереження економічної безпеки на тлі цифровізації.

Цифровізація трудових процесів змінює середовище функціонування сучасних підприємств, створюючи як нові можливості, так і нові ризики для їх

економічної безпеки. З одного боку, використання цифрових технологій дозволяє підвищити продуктивність, оптимізувати витрати, поліпшити якість управлінських рішень і таким чином зміцнити ринкові позиції та фінансову стабільність підприємства. З іншого боку, цифрова трансформація призводить до виникнення цілої низки загроз – кібернетичних, інформаційних, операційних, які при відсутності належного контролю можуть звести нанівець отримані вигоди. Водночас, підприємства, які впроваджують заходи безпеки, здатні істотно мінімізувати негативний вплив цифровізації. Важливою складовою є людський фактор – необхідно інвестувати в підготовку персоналу (цифрові навички, обізнаність щодо кіберзагроз), формувати культуру інформаційної безпеки [7, с. 87-88].

Таким чином, цифровізація трудових процесів водночас створює передумови для підвищення конкурентних переваг підприємства й зміцнення економічної безпеки, але також супроводжується виникненням нових загроз, ігнорування яких може призвести до суттєвих втрат. Ключове завдання підприємств полягає в досягненні збалансованого поєднання інноваційних цифрових рішень із ефективними механізмами безпеки, що здатні вчасно реагувати на супутні ризики та загрози.

Список джерел

1. World Economic Forum. The Future of Jobs Report. 2025. 290 с. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2025/> (дата звернення: 18.04.2025).
2. World Economic Forum. The Global Risks Report. 2025. 104 с. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/> (дата звернення: 18.04.2025).
3. Gonchar V., Polupanova K. Development of Economic Security of Enterprises in The Conditions of Transformations. Public Security and Public Order. 2022. №. 29. С. 44–58. DOI: <https://doi.org/10.13165/PSPO-22-29-18>.
4. Kukhar O., Kravchyk Y., Brechko O. Digital Transformation As A Factor In Ensuring Economic Security Of Enterprises. 2023. Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 9(5). С. 143–152. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-5-143-152>
5. Identity Theft Resource Center. ITRC Annual Data Breach Report. 2025. 40 с. URL: <https://www.idtheftcenter.org/publication/2024-data-breach-report/> (дата звернення: 19.04.2025).
6. International Business Machines (IBM) and Ponemon Institute. Cost of a Data Breach Report. 2024. 46 с. URL: <https://www.ibm.com/reports/data-breach> (дата звернення: 18.04.2025).
7. Біличенко М., Касьянова Н. Вплив цифрової трансформації на формування системи економічної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2023. №7. С. 83–91. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-83-91>.